

UNTROSDECONVERSAAMB

ADA CASTELLS

Orlando Guillén

O.G. La meua poesia sempre ha estat brutal, perquè jo he fet una poesia d'allò que és real, i la realitat ho és. De fet, la imatge es queda curta davant la infàmia del món. No tinc, però, cap propòsit de produir cap efecte en ningú sinó que desenvolupo un tema espiritual. Des dels inicis, els meus llibres són un sol poema. *Versario pirata*, dels 70, ja és un llibre com *Tiempal*. Aleshores es notaven més les costures perquè era jove, i en els llibres actuals el cant és un de sol.

A.C. Amb la mort com a tema molt present.

O.G. La mort, el sexe, l'amor, la vida, el pas del temps, les dones... *Tiempal* és una paraula que la RAE només recull en la seva accepció d'un temps llarg, però per mi també és allò que és relatiu al temps. Parleix de la visió dels antics naua, que deien que la llum i el temps neixen simultàniament. Desenvolupo una visió del mite com a realitat històrica, el fet humà, i del temps i de la llum com a fenòmens espirituals.

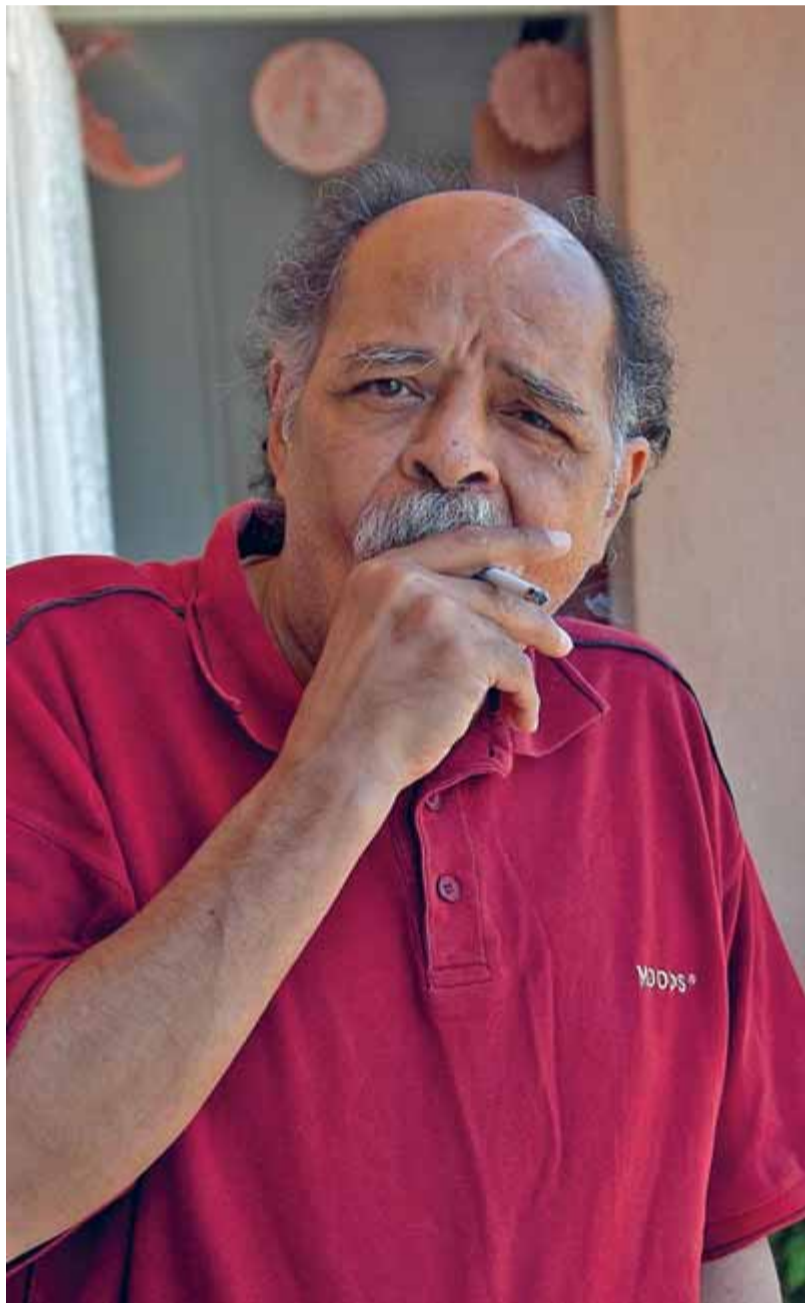
A.C. Ens parles dels naua, però des d'un balcó amb vistes a Collserola. Com és que vas venir a parar a Catalunya?

O.G. Tinc 66 anys i en fa 33 que sóc aquí. Era el meu destí. Vaig arribar buscant la meua vida en el món i em vaig enamorar de la dona que ara és la mare dels meus fills i del seu idioma, que em va resultar completament nou, musical, lúdic, i de la seva poesia. Em va encantar la poesia catalana fins al grau que encara estic al seu servei.

A.C. Sí, de fet, encara tens pendent de publicació les teves traduccions incloses a *Doce poetas catalanes del siglo XX*.

O.G. Ara ja està encarrilat. És una feina de tota una vida, que vaig iniciar el 1977, i fins ara. Encara que és un llibre tancat, una traducció no està mai tancada del tot fins que no surt al públic. Encara li queda la revisió. No hi ha una data fixada, però sortirà aviat a El Aleph.

A.C. Quan vas arribar aquí de seguida vas entrar en contacte amb el món poètic?

O.G. Uns sis mesos abans que jo, ja havien vingut Bruno Montané i Roberto Bolaño, que jo havia conegut a Mèxic. Després ja vaig conèixer Paco Seguí, poeta valencià. Ell em va anar introduint en la poesia catalana i el primer que vaig conèixer va ser Agustí Bartra.

A.C. I estaves vinculat amb el moviment infrarealista?

O.G. No, això era una cosa de Bolaño, Montané i Mario Santiago. Em van anar a buscar, però era un moviment que només tenia el nom i fins i tot els manifestos van venir molt després.

A.C. Tenien propòsits com ara "saltarle los sesos a la cultura oficial".

O.G. Era un moviment adolescent i qui el va portar a les màximes conseqüències va ser Mario Santiago. Si encara se'n parla és per l'èxit de Bolaño i la novel·la *Los detectives salvajes*, que els mitifica.

A.C. Abans comentaves que la teua poesia parla del que és real, però jo la trobo molt espiritual.

O.G. És que no sé d'on traiem que l'esperit no és real. És l'impuls de la vida i la consciència de la mort.

Ens permet ser, actuar i estimar, que és el que és fonamental de la vida. Jo això de realista no ho entenc. Són els crítics els que s'han inventat aquest terme. La meua és una poesia lírica del real profund i de clara estructura dramàtica.

A.C. És com un ritual.

O.G. Jo entenc el poema com un fenomen de representació i la representació és ritual. Aquesta obra, la que s'anomena *creació* a Occident, i que als còdex asteques es deia *llibre de pintures*, és la realitat, plena de personatges. És el que Calderón en deia "el gran teatro del mundo". És natural que el meu cant es fongui en poesia de l'ésser i de l'esperit.

A.C. Curiosament, després de tants anys de ser a Barcelona, encara conserves un accent mexicà molt marcat.

O.G. El meu llenguatge no canvia. Sempre, des de l'Acahuacan abstracte i espiritual en què va transcórrer la infantesa, i em trobi on em trobi, sempre he escrit des d'aquest mirador. No ho sembla, però sóc un poeta d'infantesa espiritual.

A.C. No, no ho sembla gens, el teu poemari és ple de mort i de sexe.

O.G. Perquè són els grans temes de la poesia, des dels grans clàssics, i això és així perquè els humans hem canviat molt poc al llarg dels segles i això no vol dir que no evolucionem o que, fins i tot, mutem. Crec que, seguint altre cop el mite naua i no pas la simplificació jueva, hem estat fets de fusta i d'altres materials. De carn, en la tercera o quarta edició, i em sembla que no hi ha raons per pensar que no podem tornar a canviar, perquè és un fet que l'esperit ocupa totes les formes de vida possibles. Fins i tot crec que la carn ha estat reprovada llargament i ja és temps de canviar. Fixa-t'hi. No només estem en guerra en contra de nosaltres mateixos sinó també en contra del cosmos fins que aquesta lamentable intel·ligència toqui fons. En tot cas, la vida, la mort, l'amor que mou totes les estrelles, com deia Dant, ens sobreviuen com a espècie. *

Poeta
Molts l'associem a Enric Casasses, a Andreu Subirats, a Dolors Miquel; anteriorment a Agustí Bartra i a Gabriel Ferrater i, en esperit, a Ausiàs March i a Ramon Llull, i és que aquest poeta mexicà fa molts anys que s'ha endinsat en la poesia catalana i se n'ha impregnat. Ara acaba de publicar, *Tiempal. Llibre de pintures*, i aviat sortirà la seva esperadíssima antologia *Doce poetas catalanes del siglo XX* traduïts al castellà.

FOTO: JOSEP LOSADA